

ОТЧЕТ

за изпълнението на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Кърджали 2011-2015 година

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Кърджали 2011-2015 беше приета от Общинският съвет с Решение №82 по протокол №4 от 28.04.2011г. Тя беше разработена въз основа на Анализ на потребностите от социални услуги в община Кърджали, приет от Общинският съвет с Решение №146 по протокол №9 от 17.09.2010г. и съобразена с Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Кърджали 2011-2015.

Социалните услуги са един от основните инструменти за качествена деинституционализация и социално включване на уязвими групи и лица. В този смисъл Стратегията беше основен програмен документ за единен подход към предоставянето на социални услуги на територията на община Кърджали, за постигане на ефективно планиране, разкриване, финансиране и договаряне на социалните услуги за период от 5 години – 2011-2015 година.

Аналитичният преглед показва следните постижения и дефицити при изпълнение на Общинската стратегия по изведените в нея приоритетни направления:

Приоритетно направление 1: Превенция на изоставането и деинституционализация на грижите за деца.

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата. Деинституционализацията на грижите за деца ще донесе коренна промяна в социалните услуги в общината. Необходимо е да се развие мрежа от услуги с цел подкрепа на семействата в риск и превенция на изоставянето, както и извеждане на децата от ДМСГД-Кърджали.

Налични услуги преди стартирането на Общинската стратегия:

- Дневен център деца с увреждания „Надежда“;
- Център за настаняване от семеен тип „Детска мечта“;
- Приемна грижа;
- Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности;
- Социален асистент, Домашен помощник, Домашен санитар и Личен асистент предоставяни по проекти, финансирани от ОП”Развитие на човешките ресурси” и НП”Асистенти за хора с увреждания”, изпълнявана от дирекция „Социално подпомагане“;
- Здравни кабинети към училища и детски градини.

Създадени нови социални услуги в периода на действие на Общинската стратегия 2011-2015:

- Детска млечна кухня към Домашен социален патронаж;
- Обществена трапезария към Домашен социален патронаж;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания – кв. Гледка;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания – кв.Веселчане;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания – ул.”Средец”

Социални услуги в процес на изграждане: няма.

Разкрити услуги и чакащи финансиране: няма.

Закрити/трансформирани:

- Социален асистент, Домашен помощник и Домашен санитар.

Неразкрити социални услуги, планирани в Общинската стратегия:

- Център за обществена подкрепа;
- Мобилни екипи за ранна превенция на изоставянето на деца;
- Звено „Майка и бебе“;
- Кризисен център.

Неразкритите социални услуги са заложи за разкриване през новия програмен период.

Напредък по отношение на услугите за деца:

Действащите социални услуги за деца и младежи, разкрити преди и след приемане на Общинската стратегия са с високо качество. Това показват проверките, извършвани от Инспектората на Агенцията за социално подпомагане и от експерти от общинска администрация. Прекрасните условия в услугите и добре подбраните екипи създават сигурност в живота на децата и младежите и възможност да общуват. Тези, които имат възможности за развитие, бързо напредват. Използват се различни методи от екипите – децата от ЦНСТ „Детска мачта“ ежедневно посещават детска градина „Ян Бибиян“, срещи с ученици от различни училища, екскурзии, трудотерапия, арт терапия и много други дейности. Децата с множество увреждания се държат спокойно и дружелюбно, което говори индиректно за полаганите грижи от екипите.

Значително е намален е броя на децата в институцията Дом за медико-социални грижи за деца - Кърджали.

Дефицити по отношение услугите за деца:

Кърджали е единственият областен град без Център за обществена подкрепа. Това е комплекс от социални услуги, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализацията и реинтеграцията на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви. Всички опити да бъде намерена подходяща сграда, която да се използва без значителен финансов ресурс за ремонт се оказаха напразни. Агенцията за социално подпомагане е предвидила отпускането на средства за финансиране на услугата като делегирана от държавата дейност и многократно ни уведомява за неотложната необходимост да открием Център за обществена подкрепа.

Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Създаване на по-добър модел за подкрепа за намиращите се в неравностойно положение лица, групи и общности чрез разширяване мрежата на социалните услуги за обхващане на все повече ползватели, което ще съдейства за оставането им в своя собствен дом и общност.

Налични услуги преди стартирането на Общинската стратегия:

- Домашен социален патронаж;
- Клубове на хора с увреждания – 2 броя;
- Превантивно-информационен център към Общински съвет по наркотични вещества;
- Консултативен център за жени, жертва на насилие към народно читалище „Обединение 1913“;

- Обществена трапезария към православен храм „Успение Богородично” – кв.Гледка;
- Социален асистент, Домашен помощник и Личен асистент предоставяни по проекти, финансирани от ОП”Развитие на човешките ресурси” и НП”Асистенти за хора с увреждания”, изпълнявана от дирекция „Социално подпомагане”;

Създадени нови социални услуги в периода на действие на Общинската стратегия 2011-2015:

- Дневен център за възрастни хора с увреждания „Надежда”;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични проблеми „Орфей”;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за лица със зрителни увреждания „Недялка Камбурова”;
- Здравен медиатор – 2 броя;
- Младежки медиатор по НП”Активиране на неактивни лица”;
- Обществена трапезария към Домашен социален патронаж;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост.

Социални услуги в процес на изграждане: няма.

Разкрити услуги и чакащи финансиране:

- Център за социална рехабилитация и интеграция за лица със зрителни увреждания „Недялка Камбурова”;

Закрити/трансформирани:

- Социален асистент, Домашен помощник и Домашен санитар.

Неразкрити социални услуги, планирани в Общинската стратегия:

- Защитено жилище за хора със зрителни увреждания;
- Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с физически увреждания;
- Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с психични проблеми;
- Дом за възрастни хора с физически увреждания;
- Център за социална рехабилитация и интеграция на лица със зависимости;
- Приют.

Неразкритите социални услуги са заложи за разкриване през новия програмен период.

Напредък по отношение на услугите за възрастни:

За подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства в Общинската стратегия беше заложено да се развиват социалните услуги в семейна среда-Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник. Те са от особена важност за малките населени места, където липсват алтернативни социални услуги в общността. Услугата „Личен асистент” са ползвали нуждаещи се лица от общината по НП”Асистенти на хора с увреждания”, изпълнявана от дирекция „Социално подпомагане”. **Община** Кърджали предоставяше услугата „Личен асистент” по проект „Подкрепа за достоен живот”, Схема „Алтернативи”, като партньор на Агенцията за социално подпомагане в продължение на 4 години – 2011-2015. Като пряк бенефициент по Схема „Помощ в дома” изпълни проект „Чрез подкрепа към промяна” по който предоставяше услугата „Домашен санитар” в продължение на 10 месеца, а след приключване на проекта запази Звеното за услуги в семейна среда за период от 12 месеца, съгласно подписания договор. Разширяването на мрежата на тези услуги е един от основните фактори, довели до съществено намаляване броя на чакащите за настаняване в специализирани институции.

Увеличен е броят на потребителите на услугата Обществена трапезария от 90, преди стартиране на Стратегията, на 170 от 2013г. Финансирането се осигурява от Фонд “Социална закрила” към МТСП.

В подкрепа на лицата с увреждания бяха разкрити нови социални услуги.

В резултат на идентифицираните нужди на жителите на община Кърджали бяха разработени и приети от Общинския съвет: Наредба за престой и паркиране на превозни средства, управлявани или превозващи лица с увреждания, на територията на община Кърджали; Правилник за реда, начина и условията за отпускане на еднократна помощ на лица и семейства от Община Кърджали; Правилник за финансово подпомагане на процедури и дейности по асистирана репродукция на семейства и лица, живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми на територията на Община Кърджали

Реализирани са мерки по осигуряване на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания в общината.

Дефицити по отношение услугите за възрастни:

Поради това, че нямаше подходящи схеми по Оперативните програми 2007-2013, не бяха реализирани планирани в Общинската стратегия социални услуги. Най-необходими от тях са: Приют и социални жилища за нуждаещите се социално слаби семейства.

Проучванията показват належаща нужда от разкриване на Центрове за настаняване от семеен тип за лица с психични проблеми и деменция и Дом за възрастни хора с физически увреждания.

Поради липса на финансов ресурс, общината разчита само на финансиране по оперативни програми на изключително търсените социални услуги „Социален асистент”, „Домашен помощник” и „Личен асистент”, поради което те се предоставят с прекъсвания и създават напрежение сред нуждаещите се лица.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Създаване на условия за предоставяне на качествени грижи за старите хора, насочени към по-добър социален живот, като се съблюдава принципа за независимост и се съобразяват с индивидуалните им потребности и желания.

Налични услуги преди стартирането на Общинската стратегия:

- Дом за стари хора.
- Клуб на пенсионера – 3 броя в гр.Кърджали;
- Социален асистент, Домашен помощник, Домашен санитар и Личен асистент предоставяни по проекти, финансирани от ОП”Развитие на човешките ресурси”.

Създадени нови социални услуги в периода на действие на Общинската стратегия 2011-2015: няма.

Социални услуги в процес на изграждане: няма.

Разкрити услуги и чакащи финансиране: няма.

Закрити/трансформирани:

- Социален асистент, Домашен помощник, Домашен санитар.

Неразкрити социални услуги, планирани в Общинската стратегия:

- Дневен център за стари хора;

Неразкритата социална услуга е заложена за разкриване през новия програмен период.

Напредък по отношение на услугите за стари хора:

Беше разработена и приета от Общински съвет Наредба за организацията и дейността на клубовете на пенсионера и хората с увреждания в община Кърджали.

Работата на екипа в Домът за стари хора помогна той да бъде приет от нуждаещите се жители на общината и сега работи с пълен капацитет, като обикновено има списък с чакащи.

Общината положи усилия да задели средства от оскъдния си бюджет и да отремонтира клубове на пенсионера.

Дефицити по отношение услугите за стари хора:

И при старите хора, които са самотни и в невъзможност да се самообслужват, не може да се предоставят непрекъснато социалните услуги „Социален асистент”, „Домашен помощник” и „Личен асистент”. Общината разчита само на финансиране по оперативни

програми, поради което те се предоставят с прекъсвания и създават напрежение сред нуждаещите се лица.

Проучванията показват належаща нужда от разкриване на Център за настаняване от семеен тип за лица с психични проблеми и деменция и Дом за възрастни хора с физически увреждания.

Приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси.

При анализа на потребностите от социални услуги се очертава важната роля на Община Кърджали в процеса на тяхното планиране и управление и необходимостта от съответстваща промяна на административната структура, която да отговаря на съвременните изисквания. Недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран от всички участници като един от основните рискове за реализацията на Стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

През отчетния период се стабилизираха екипите в действащите социални услуги. Всички имат разработен планове за обучение на персонала и през последните години нарасна значително броя на обучените служители. Това се отрази положително на екипната работа и на качеството на предоставяните услуги.

Приоритетно направление 5: Изграждане на партньорства.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги изисква изграждане и развитие на партньорства между различните сектори - институции, бизнес и граждански структури.

Основно партньорството се осъществяваше в рамките на Обществения съвет по социално подпомагане и услуги в община Кърджали. Беше разработен и приет Правилник за устройството и дейността Обществения съвет по социално подпомагане и услуги. ОССПУ работеше по годишен план и на неговите заседания се разглеждаха важни проблеми, свързани с предоставянето на социални услуги и подпомагане и стратегически документи.

Чувства се осезателно липсата на неправителствени организации, които да се ангажират с предоставянето на социални услуги. Единствено териториалната структура на Български червен кръст управлява Дом за стари хора, който им е предоставен с договор след проведен конкурс от Община Кърджали съгласно Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Общи заключения и изводи за напредъка на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги 2011-2015:

- В община Кърджали наличните услуги преди стартиране на Общинската стратегия са 16 като всички се предоставят качествено. От тях само Домашен социален патронаж се финансира от общинския бюджет.
- Разкрити са общо 11 нови социални услуги в общността, като 10 са с проектно финансиране. Десет се финансират като делегирана от държавата дейност или по Национални програми. Центърът за социална рехабилитация и интеграция за лица със зрителни увреждания „Недялка Камбурова” се финансира от общинския бюджет.
- Не са разкрити 11 социални услуги, заложили в Стратегията, поради липса на подходящи схеми по Оперативни програми 2007-2013. Предвидени са за разкриване през новия програмен период.
- Социалните услуги, които се предоставят в общността, преобладават пред специализираните институции по отношение на вида и капацитета и се намират в общинския център.

- Преобладават услугите, финансирани като делегирана от държавата дейност, следват тези с проектно финансиране и 2 се издържат от общинския бюджет. Потребителите на тези две услуги заплащат такса.
- Управлението на една социална услуга, финансирана като делегирана от държавата дейност, е възложено на външен доставчик чрез конкурс – Дом за стари хора, управляван от БЧК.
- Значителен е напредъкът при разкриването на социални услуги за деца в сравнение с услугите за възрастни и за стари хора.
- Няма закрити социални услуги.
- Социалните услуги се предоставят с високо качество.
- Подобрени са грижите в домашна среда за деца и лица с увреждания, самотноживеещи стари хора и други целеви групи в неравностойно положение чрез ползване на услугите Личен асистент, Социален асистент, Домашен помощник, Обществена трапезария и Домашен социален патронаж.
- Необходимо е да се работи с гражданите на общината за развитието на социалната услуга Приемна грижа.
- Необходимо е да се потърсят начини и средства за привличане на дефицитни специалисти в социалните услуги и оказване на подкрепа на неправителствени организации, които насочат дейността си към предоставянето на социални услуги.

Отчета е приет от Общински съвет-Кърджали с Протокол №11, Решение №170 от 23.06.2016 г.